

Årsmelding 2022

Den nasjonale forskningsetiske komité for naturvitenskap og teknologi (NENT)

1. SAMMENDRAG

I 2022 arbeidet NENT med revisjon av de forskningsetiske retningslinjene for naturvitenskap og teknologi. NENT har avgitt uttalelse om akademisk frihet og forskningsetikk i instituttsektoren. NENT har også bidratt til felles produkter i FEK.

2. OM KOMITEEN

Den nasjonale forskningsetiske komité for naturvitenskap og teknologi (NENT) er del av De nasjonale forskningsetiske komiteene (FEK). FEK er et forvaltningsorgan for forskningsetiske spørsmål på alle fagområder. FEK er underlagt Kunnskapsdepartementet. Komiteenes overordnede samfunns mål er etisk god og ansvarlig forskning.

FEK omfatter også følgende komiteer og utvalg med et felles sekretariat:

- Den nasjonale forskningsetiske komité for medisin og helsefag (NEM)
- Den nasjonale forskningsetiske komité for samfunnsvitenskap og humaniora (NESH)
- Nasjonalt utvalg for granskning av uredelighet i forskning (Granskingsutvalget)
- Nasjonalt utvalg for vurdering av forskning på menneskelige levninger (Skjelettutvalget)

NENT er et faglig uavhengig (jf. forskningsetikkloven § 3) og rådgivende organ for forskningsetiske spørsmål. NENTs ansvarsområde er forskningsetisk virksomhet innen naturvitenskap og teknologi, industri-, landbruks- og fiskeriforskning, samt de deler av bio- og genteknologisk forskning som ikke dekkes av medisin.

NENT består av [13 medlemmer og to varamedlemmer](#) med fagkompetanse i naturvitenskap, teknologi, etikk og jus. Komiteen har ett lekmedlem. Komitémedlemmene blir oppnevnt av Kunnskapsdepartementet etter innstilling fra Norges forskningsråd. En oppnevningssperiode går over fire år og hvert medlem kan sitte i komiteen to perioder.

3. ÅRETS VIRKSOMHET

3.1. KORT OM VIRKSOMHETEN

Fra 1.1.2022 ble det oppnevnt ny komité. I 2022 avholdt NENT fire ordinære komitémøter (8.3., 25.5., 14.9., 23.11.). Møtet i november ble kombinert med et institusjonsbesøk på Institutt for informatikk ved Universitetet i Oslo. Temaet for besøket var forskningsetiske perspektiver knyttet til forskning på kunstig intelligens.

NENT har i 2022 arbeidet med revisjon av de forskningsetiske retningslinjene for naturvitenskap og teknologi. Revisjonen var hovedtema på NENTs møter i 2022.

NENT har i 2022 avgitt en uttalelse om akademisk frihet og forskningsetikk i instituttsektoren, i samarbeid med NESH.

NENT har bidratt til flere felles høringsinnspill fra FEK:

- NOU 2022:2 Akademisk ytringsfrihet
- forskrift om eksportkontroll
- rapport fra ekspertutvalg om finansiering av universiteter og høyskoler

- revisjon av Statens standardavtale for forskning og utredningsoppdrag
- revisjon av Alleas *European code of conduct for research integrity*.

Sekretariatsleder har deltatt i FEKs prosjekt for å utarbeide en veileder for institusjonenes arbeid med forskningsetikk.

NENT, ved sekretariatsleder, har ellers fortløpende besvart henvendelser og gitt veiledning i forskningsetiske spørsmål.

3.2. SENTRALE SPØRSMÅL I 2022

Hovedfokus for NENT i 2022 har vært arbeidet med revisjon av de forskningsetiske retningslinjene for naturvitenskap og teknologi. De gjeldende retningslinjene er fra 2016, og siden den gang har det vært store endringer både i forskningslandskapet og i regel- og rammeverk. Sentrale temaer i revisjonen har vært

- kunstig intelligens,
- bruk av dyr i forskning,
- åpenhet og interessekonflikter,
- andre aktørers (samarbeidspartnere, oppdragsgivere og finansørers) medansvar.

For øvrig har komiteen jobbet særlig med spørsmål knyttet til akademisk frihet, intellektuelle rettigheter og ivaretagelse av forskningsetikk i avtaler og kontrakter.

3.3 ARRANGEMENTER

NENT har bidratt i planlegging og gjennomføring av FEKs årskonferanse 7. mars, Forskningsetisk forum 14. september og lederforum 25. november.

NENT har også bidratt med planlegging og deltakelse på to møter i Samarbeidsutvalget for FEK.

3.4 PRODUKTER

I 2022 avga NENT en uttalelse om akademisk frihet og forskningsetikk i instituttsektoren, i samarbeid med NESH.

Sekretariatsleder deltok med en poster om forskningsetikk og samfunnsansvar på verdenskonferansen i forskningsintegritet (WCRI).

Medlemmer fra NENT har bidratt med revisjon og nyskriving av tekster til Forskningsetisk bibliotek (FBIB).

3.5.INFORMASJON, OPPLÆRING OG DELTAKELSE I SAMFUNNSDEBATTEN

Sekretariatsleder har hatt følgende innlegg:

Fagseminar i forskningsetikk for ansatte	Nord universitet, 23.3.
Forskningsetikk for ph.d.-kandidater	Nord universitet, 24.3.
Samfunnsansvar og forskningsetikk i naturvitenskap og teknologi (poster)	WCRI, 29.5-1.6.
Selvplagiering	Politihøgskolen, 10.6.
Dyreforskningsetikk	Frampeik-konferansen, 14.10.